

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1550

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

597

P A T R I S T I C I .

598

CXCV. VI. E. 14.

³⁰² Codex membraneus lat. Sec. XII. Folior. 150. f. luculente scriptus et rubricis enotatus, olimque ad Job. Fabrum Ep. Viennensem, ut Nota impressa praevia testatur, pertinens *Ascertica* hoc ordine complectitur. I. *Incipit prologus in nomine sancte trinitatis in regulam sancti Basilius cesariensis e.* Initium: *Satis libenter karissime frater ursaci aduentantes de partibus orientis et desiderantes iam fratrum consueta consortia &c.* Prologus hic Ruffini Presb. Aquilejensis est, qui ex Basili Regulis *κατα πλατων* et *κατ' ἐπιτομην*, prout extant Opp. edit. Maur. T. II. Paris. 1722. p. 335. f. Opus hoc contraxit et latine vertit. Versionem porro Ruffini Benedictus Abbas Ana-

nensis Sec. IX. *Codici Regularum a se compilato inferuit. Extabat Codicis hujus vetustum Exemplar ms. apud S. Maximinum prope Treviros, cuius Απογεαφον naestus doctissimus Luc. Holstenius illum Romae 1661. publicavit, in qua Edit. Versio nostra Ruffini P. I. a p. 173. legitur. Secundis postea curis Codicem eundem sed multum illustratum et in Tomos VI. tributum repraesentavit Marian. Brockie S. Jacobi Scotorum Ratisbonae Prior Aug. Vindel. 1759. f. Regulis nostris Basiliannis in T. I. a p. 67. receptis. Atque utinam vel Viro huic, vel jam Holstenio Codicis nostri usus fuisset, emendatiorem certe lectionem haberemus, quod vel collato Ruffini Prologo speciminis ergo patebit.*

Cod.

hinc atque illinc *passim*.
latentem locum
pinido etiam clarum nomen solo
dedit
ut aliquibus mos est
que animæ virtusque (uidus) in
stituta
sancti cuiusdam uiri responsa

Post Prologum haec Operis mihiata est Inscriptio: *Incipiunt sancti Basilius cesariensis archiepiscopi dicta de institutione monachorum.* Incipit: *Humanum genus diligens deus et docens hominem scientiam &c.* Hanc Praefationem excipit *Interrogationum Elenchus*, qui

Edit.

hinc atque illinc *passivi*
latentes locos
Pineti clarum nomen saeculo de
dit
ut aliquis mos est
que animi virtus, quæ instituta
sancti cuiusdam juris responsa

non ultra XLII. progreditur, cum tamen *Interrogationes* reipsa sint CCIII. quarum ultima finitur: *sed sufficientia nostra ex deo est.*

II. fol. 74. p. 2. *Incipit Regula Cenobialis Fratrum Hiberniensium.* Nihil aliud est haec *Regula*, quam *Poenitentiale S. Columbani*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1550

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

599

C O D I C E S

600

bani Abbatis Scotti, qui circa annum DXC. cum turma Monachorum popularium in Gallias transfretavit, unde in aliis Codd. etiam *Regula Coenobialis Patrum Scotorum* inscribitur: *Holstenius* eam *Regulae Columbani* subnexuit, quam in Cod. nostro praecedet. Vide Editionem August. supracit. T. I. p. 170. et 174. Quoniam vero in Cod. multum ab Editis variat, ejus Initium adscribimus: *Statutum est fratres karissimi a sanctis patribus ut demus confessionem ante mensam siue ante lectorum introitum aut quandocumque fuerit facile! quia confessio et penitencia de morte liberat; Ergo nec ipsa parua confessione sunt negligenda peccata quia ut scriptum est qui parua negligit. paulatim defluit; Ergo qui non custodierit ad mensam benedictionem et non responderit. amen. sex percussionibus emendare statuitur; Simili modo qui locutus fuerit comedens non necessitate alterius fratraris! VI. emendare statuitur! et qui non signauerit coclear quo lambit; Qui locutus fuerit in plauso id est alciore sono solito sonauerit. VI. percussionses &c.* Atque ita plagosus hic Codex inter *Percussiones* et *Superpositiones* i. e. certa quedam jejunia decurrit cum Editis usque ad locum illum, qui de Culpis circa *Sacrificium* agit, ubi post verba: *seu casu aliquo die uno peniteat, haec addit, quae etiam in Bibl. PP. Lugd. T. XII. p. 8. leguntur: si autem per contemptum submerserit id est exierit aquam et non considerauerit de pe-*

riculo sacrificium (sacrificii) X. d. peniteat. si autem obtentum (obtentu?) insoliti cibi pinguioris et non uicio saturitatis sed stomachi euomuit in die sacrificii cenam XX. diebus. si infirmitatis gratia X. diebus peniteat in pane et aqua. De funt haec in editis, quae tamen, Codice hic sistente, longius deinceps procedunt.

III. fol. 79. p. 2. *Incipit Regula Sancti Columbani.* Itaque περὶ τῶν ὑπερέγον. Poenitentiale enim praemissum nihil aliud esse videatur quam Caput X. seu ultimum hujus *Regulae*. Incipit haec: *Primum omnium docemur deum diligere &c. et consentit cum Editis usque ad C. VII. de Cursu Psalmorum*, quod Codex ignorat, quodque, an reipsa hoc pertineat, haereo. Finis in Codice: *sed voluntatem eius qui me misit patris.* Itaque et illud, quod de Perfectione Monachi e Cod. Boobiensi adjecit *Holstenius*, desideratur. Ceterum et lectio multum variat.

IV. fol. 84. p. 2. *Incipiunt monita Sancti Porcarii abbatis.* Initium: *In mente habe quia hospes es in hoc corpore &c.* Leguntur inter Tb. Galleti Opuscula quorundam PP. Lugd. 1615. et inde in Bibliothecis PP. Ita titulo *Epiſtolae in. edit. Lugd. T. XXVII. p. 483.* ubi *Porcarius incertae aetatis* dicitur. Sed eum vixisse Sec. V. praeſuſſe Monasterio Lirinensi, formasse ibidem Caſarium postea Episcopum Arelat. et Monita scripſiſe, *Anonymo Mellicensi* c. 58. debemus.

V.

2025-07-03

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1550

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

601

P A T R I S T I C I .

602

V. fol. 85. p. 2. *Incipit epistola sancti columbani abbatis. Initium: O tu vita quantos decepisti quantos excecasti &c. Extat inter ejus Sermones five Instrunctiones N. V. in Bibl. PP. Lugd. T. XII. p. 13.*

VI. fol. 86. p. 2. *Precepta que dedit pinufius fratribus suis. Initium: Noſti quot diebus pro foribus excubans hodie ſis receptus &c. Et finis: Puritate cordis apostolice caritatis perfectio poffidetur. Praecepta haec invenies L. IV. Job. Caffiani de Instit. Renunt. c. 32 — 43. eorumque Summam contractiorem L. IV. de vitis PP. opera Herib. Rosweydi Antverp. 1615. p. 548. Bibliographorum tamen, quod ſciam, nemo Pimpfii Abb. et Presbyteri magni Coenobii non longe a Panephysi Aegypti civitate meminit, cuius eft etiam Collatio XX. de Fine Poenitentiae apud praedictum Caffianum.*

VII. fol. 90. p. 2. *Incipiunt tituli regulę Sancti augustini episcopi. Numerantur XLVI. sequente ipsa Regula, cuius initium eft: Hec ſunt que precepimus obſeruari ut in monasterio habitantes post principalia precepta dilectionem dei dico et proximi. primo propter quod in unum eftis congregati caritatis uinculum cuſtodiatur. et unanimes habitetis in domo &c. Finis: et in temptatione non inducatur. Non eſſe hanc Regulam Augustini, Eruſiti dudum confiffere, ſolam illam, quae Feminis data eft, ei- dem relinquentes. Praefentem tamen, cujuscujus demum fit, e T.*

II. *Monastici Anglici tranſtulit Marian. Brockius ſuprac. in T. II. Codicis Regularum, ubi Additam. IX. p. 123. non absque magna lectionis varietate exhibetur.*

VIII. fol. 98. *Incipit Regula pauli et stephani. Initium: In primis bortamur ut timorem dei et mutuam caritatem. et unanimitatem omnes in bonis ſtudiis habeamus &c. Finis: et nobis remiſſionem peccatorum condonans in eternum cum ſua pace recipiat. Amen. Latet aetas, patria et genus monasticum horum virorum. Citant tamen Auguſtinum, et a Benediſto Abb. Ananiensi in Concordia Regular. citantur. Cum ob aeftum Monachis ab Idib. Majis ad Id. Sept. quietem meridianam prae- cipient, Hispanos aut Italos ar- guas. Denique Abbatis, Prioris et Cellarii meminere. Extat Re- gula haec in Capita XLI. tributa T. I. Cod. Regular. ſaepe cit. p. 138.*

IX. fol. 105. p. 2. *Incipiunt aliquid Sententie In Libro Sancti Augustini Episcopi de Operे Monachorum ad Aurelium episcopum de hoc quod precepit Beatus Paulus apostolus. Qui non uult opera- ri nec manducet. Liber, unde haec excerpta ſunt, habetur edit. Maur. T. VI. col. 475.*

X. fol. 112. p. 2. *Incipit Sermo ad Monachos. Initium: Inſtruit nos atque bortatur sermo diuinus. qualiter nos accingere debeamus ad inquirenda promissa ſua &c. Ultima: ut bis ſpiritualibus (gra- dibus) ascendere mereamur ad pro- missa domini nostri ihesu christi amen.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1550

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

603

C O D I C E S

604

amen. Est *Fausti* Abb. *Lirinen-sis*, et Ep. *Rbegiens*. Scriptoris Sec. V. de quo diligentissime *Til-lemontius* Mem. T. XVI. p. 433. *Hist. Liter. Franc.* T. II. p. 585. et *Oudinus* L. col. 1291. Extat in *Bibl. PP.* Lugd. T. VIII. p. 545. et in *Brockii* Cod. Reg. suprac. T. I. p. 471.

XI. fol. 116. p. 2. *Incipit Re-gula Sancti Macharii data Mona-chis.* Initium: *Lignorum copia ingentem excitat flamمام &c.* Finis: *Qui legis stude in domino in-telligere semper.* Extat sub no-mine *Epi-stolae* in Cod. Reg. T. I. p. 21.

XII. fol. 117. *Incipit Regula Sanctorum patrum Serapionis et Macharii pafnutii et alterius Ma-charii.* Initium: *Sedentibus nobis in unum. consilio saluberrimo cum prece dominum rogauiimus &c.* Finis: *et irreprehensibiles sis.* Ex-tat in Cod. Reg. cit. T. I. p. 11. in XVI. Capita tributa, quorum duo ultima nobis desunt.

XIII. fol. 119. p. 2. *Incipiunt aliisque sententie De Regula Sancti ac Beati Macharii abbatis qui habuit sub ordinatione sua quinque milia monachorum.* Initium: *Milites christi sic taliter suos de-bent componere gressus &c.* Finis: *Si quid potuerit facere.* In Cod. Reg. T. I. p. 19. distribuitur haec *Regula* in XXX. Capita.

XIV. fol. 121. p. 2. *Incipiunt Proverbia Sancti Evagri episcopi.* Initium: *Heredes dei audite ser-monies dei &c.* Finis: *et non obli-viscaris animam eius in tempore ora-cionis Amen.* Proverbia haec ex-

tant in Cod. Reg. T. I. p. 465. inscripta: *Evagrii Monachi Sen-tentiae ad eos, qui in Coenobiis et Xenodochiis habitant, Fratres,* quem titulum *Holstenius* in Codd. ms. *Reginae Sueciae* invenisse vi-detur. Sed malim sequi *Gennadium*, qui c. 11. de *Evagrio* no-stro scribit: *Composuit et Coeno-bitis et Synoditis doctrinam aptam vitae communis;* licet enim in Monasteriis fuerit officium τὸ Ξενοδοχεῖον, tamen erat et vitae genus τῶν Συνοδιῶν five ἐν συνοδίᾳ ζωτῶν, ad quos potius respicit *Evagrius*, teste etiam *Socrate Hist. Eccl.* L. IV. c. 23. edit. *Valeſ. Parif.* 1686. p. 192. ubi eum scripsisse perhibet προς τὰς ἐν τοῖς κοινοῖς ἡ ἐν συνοδίαις μονα-χεῖς. Plura *Evagrii* in latinum se transtulisse ait loco eod. *Gennadius*, inter quae et Στιχησα haec nostra fuisse mihi persuadeo, quanquam in *Ruffinum* inclinent alii.

XV. fol. 125. p. 2. *Isidori Hispalensis Synonyma.* Praeit Ar-gumentum incipiens: *In subsequenti hoc Libro qui nuncupatur Sinonima &c.* prout in edit. *Opp. Parif.* 1601. per Jacobum Du Breul p. 305. Sequitur: *Yſidorus Lectori Salutem.* Uenit nu-per ad manus meas quedam cedula quam sinonimam dicunt &c. Quid de hoc Prologo sentiendum, di-xi ad Cod. CCLXXII. in quo, uti et in Cod. CCLXXXIV. *Synony-mis* praefixus est. Post illum: *In Nomine Summe trinitatis.* Incipit liber *Sinonime sancti Yſidori Hi-spaniensis* (sic) *Vrbis episcopi.*

Ini-

2025-07-03

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1550

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

605

P A T R I S T I C I .

Initium: *Homo. Anima mea in angustiis est spiritus meus estuat &c.*
Fol. 135. p. 2. Incipit Liber Secundus. Divisus est hic in multas *Rubricas*, quae non respondent titulis *Edit. cit.* et non raro iis pleniores sunt. Finis: *Tu mibi supra uitam meam places.*

XVI. fol. 150. p. 2. manus Seculi XIII. adscripsit *Decreta Hungarorum*, que a Guidone cardinali (S. Laurent. in Lucina a. 1267.) suscepserunt. Edidit ea ex hoc Cod. Lambecius L. II. p. 68. unde in *Collectiones Conc. Harduini, Coletii et Peterii* profecta *Kollarus* demum T. I. *Analeft. Vindob. col. 21.* repreäsentavit. Sacerdotum Coelibatum maxime spectant.

CXCVI. VI. H. 29.

667 Codex membraneus lat. Sec. XV. Folior. 79. 4. nitidissime scriptus in *Italia*, Literis initiorum deauratis picturatisque decorus, quondam emitus et possessus a Barth. Gbisilardo, ut bis notatur, dein a Job. Sambuco complectitur sequentia: I. Magni basilij cesareq; capadocij sanctissimi archiepiscopi ad instituendos adolescentes in legione poetarum ceterorumque antiquorum scriptorum libellus *Vnicus* et pulcherrimus incipit. Sed praecedens: *Leonardi Aretini eloquentissimi uiri in traductione magni Basilij prefatio ad colutum.* Hoc initio: *Ego tibi bunc librum coluti ex media: ut aiunt: græcia delegi. &c.* Opusculum ipsum infit: *Multa sunt filij:*

606

que bortantur me ad ea uobis consulenda &c. Inscrifit illud lingua Basili: Περὶ τῶν Νεώτερων ὀπός οὐ εἰς Ἑλληνικῶν ὀφελούντο λογῶν. et extat edit. Opp. Maur. Paris. 1722. T. II. p. 173. f. De Interprete Leonardo Bruno Aretino inter Literarum in *Italia* restauratores claro, qui an. 1444. vivendo adtigit, post Laur. Melius, *Apost. Zenum* et J. M. Mazzuchelli egredie more suo pertractat Hier. *Tiraboscus* Hist. lit. Ital. T. VI. P. II. L. 3. p. 33. ubi et Colutii Salutati meminit, quo Praeceptore Leonardus in eloquentia latina *Florentiae* faventissimo usus fuerit. Versionem porro nostram utilissimi Libelli prima statim Prela multiplicare coeperunt adeo, ut mihi licuerit in *Supplementis Maittairei* hoc anno 1789. vulgatis plures Editiones ejus *Annalibus* addere, interque ceteras nemini haetenus memoratam *Budensem* typis Andr. Hes circa 1473. 4. proditam, quam nunc Bibliotheca nostra Palatina recepit.

II. fol. 17. *Alexandri macedonis. Hannibalis Karthaginensis Scipionis africani maioris trium summorum ducum de artis imperatoriq; presidentia contentio apud inferos sub minoe Judice ex lutiano auctore græco per dominum Johannem Aurispam in latinum de græco conuersa Feliciter incipit.* Initium: Alexander. *Me o libice preponi decet. melior equidem sum.* Hanni. *Immo uero me. &c.* Est hic inter *Luciani Samosat.* Scriptoris Sec. II. notissimi Διαιλογίες